

Vredeszondag

Lebuinuskerk Deventer, 27 september 2015

Muziek

Mehdi Golshanzadeh: tanboor (lijkt op een tamboerijn) & daf (snaarinstrument)
Chavosh Navran: kha kon (drum-instrument)

Welkom

Wij zijn allemaal zieners en zoekers – zoals de profeet Elia, waarover we straks zullen horen.

Moment met de kinderen

Eerste lezing

Wij lezen hier over koning Achab, die zijn gebied wilde uitbreiden met behulp van geweld en bedrog. Dit mag dan ook doorbroken worden: de profeet grijpt in. Later doet de koning boete, maar dit leidt slechts tot uitstel van zijn straf, die dan voltrokken wordt aan zijn zoon.

1 Koningen, 21: De wijngaard van Nabot

[1] Een tijd later gebeurde het volgende: Nabot, de Jizreëliet, bezat een wijngaard in Jizreël, naast het paleis van Achab, de koning van Samaria. [2] Op een dag richtte Achab tot Nabot het verzoek: ‘Geef mij uw wijngaard; dan maak ik er een moestuin van want hij ligt vlak naast mijn paleis. Ik zal u er een betere wijngaard voor in de plaats geven, of als u dat liever hebt dan zal ik hem voor geld kopen.’ [3] Maar Nabot zei tegen Achab: ‘De Heer verhoede dat ik het erfdeel van mijn vaders aan u afsta.’ [4] Toen ging Achab naar huis, somber gestemd en woedend vanwege het antwoord dat Nabot, de Jizreëliet hem gegeven had: ‘Ik sta u het erfdeel van mijn vaders niet af.’ Hij ging op bed liggen, wendde zijn gezicht af en wilde niets eten.

[5] Daarop kwam zijn vrouw Izebel bij hem en vroeg: ‘Waarom ben je toch zo somber gestemd en wil je niets eten?’ [6] Hij antwoordde: ‘Ik heb Nabot, de Jizreëliet verzocht mij zijn wijngaard te verkopen of als hij dat liever had tegen een andere te ruilen. Maar hij heeft mij geantwoord: “Ik sta u mijn wijngaard niet af.”’ [7] Toen zei zijn vrouw Izebel tegen hem: ‘Ben jij nu de man die in Israël de koningsmacht uitoefent? Sta op, eet wat, dan knap je weer op; ik zal zorgen dat je de wijngaard van Nabot, de Jizreëliet krijgt.’

[8] Ze schreef een brief in naam van Achab, verzegelde die met zijn zegel en zond hem aan de oudsten en notabelen die in dezelfde stad woonden als Nabot. [9] In die brief had ze geschreven: ‘Kondig een vasten af en zet Nabot bij de vergadering van het volk vooraan. [10] Laat dan een paar gemene kerels tegenover hem plaats nemen en hem beschuldigen van godslastering en majesteitsschennis. Voer hem dan buiten de stad en stenig hem dood.’

[11] De medeburgers van Nabot, de oudsten en notabelen die in dezelfde stad woonden als hij, deden wat Izebel hun opgedragen had en wat geschreven stond in de brief die zij hun had gestuurd. [12] Ze kondigden een vasten af en lieten Nabot bij de volksvergadering vooraan plaatsnemen. [13] Toen kwamen er twee gemene kerels die tegenover Nabot gingen zitten en in het bijzijn van heel het volk verklaarden: ‘Nabot heeft God en de koning vervloekt.’ Zij voerden Nabot buiten de stad en stenigden hem dood. [14] Toen berichtten ze Izebel: ‘Nabot is gestenigd; hij is dood.’ [15] Zodra Izebel vernam dat Nabot doodgestenigd was, zei ze tegen Achab: ‘Sta op, neem de wijngaard van Nabot, de Jizreëliet, die hij je niet wilde verkopen, want Nabot is niet meer in leven; hij is dood.’ [16] Zodra Achab hoorde

dat Nabot dood was, ging hij naar de wijngaard van Nabot, de Jizreëliet om die in bezit te nemen.

[17] Maar nu kwam het woord van de heer tot Elia, de Tisbiet: [18] ‘Ga naar Achab, de koning van Israël die in Samaria woont; hij is naar de wijngaard van Nabot gegaan om die in bezit te nemen. [19] Zeg hem: “Zo spreekt de Heer: Komt u na een moord het erfgoed in bezit nemen?” Zeg hem dan: “Zo spreekt de Heer: Op de plaats waar de honden het bloed van Nabot opgelikt hebben zullen ze ook uw bloed oplikken.” ’

[20] Toen zei Achab tegen Elia: ‘Heeft mijn vijand mij weer gevonden?’ Hij antwoordde: ‘Ja, dat heb ik, omdat u zich hebt laten gebruiken voor iets wat de Heer mishaaft. [21] “Daarom ga Ik ongeluk over u brengen en vaag Ik u weg. Alle mannen van het huis van Achab in Israël zal Ik van hoog tot laag verdelgen. [22] Ik zal met uw huis hetzelfde doen als Ik met het huis van Jerobeam, de zoon van Nebat, en met dat van Baësa, de zoon van Achia heb gedaan, omdat u mij getergd hebt en de Israëlieten tot zonden hebt verleid.” [23] En over Izebel zegt de heer: “De honden zullen Izebel verslinden bij de stadsmuur van Jizreël. [24] Wie van het huis van Achab in de stad sterft, zal door de honden worden verslonden en wie op het land sterft, zal door de vogels van de hemel worden verslonden.” ’

[25] Nog nooit heeft iemand zich zo laten gebruiken om te doen wat de Heer mishaaft als Achab, daartoe verleid door zijn vrouw Izebel. [26] Hij heeft zich schandelijk gedragen door de afgoden te dienen, zoals de Amorieten die de heer voor de Israëlieten verjaagd heeft, dat gedaan hadden.

[27] Toen Achab deze woorden hoorde, scheurde hij zijn kleren, trok een boetekleed aan over zijn blote lichaam en vastte; hij liep terneergeslagen rond en ging in het boetekleed slapen. [28] Daarom kwam het woord van de Heer tot Elia de Tisbiet: [29] ‘Hebt u gezien hoe Achab zich voor Mij vernederd heeft? Omdat hij zich voor Mij vernederd heeft zal ik het onheil niet tijdens zijn leven op zijn huis laten neerkomen maar tijdens het leven van zijn zoon.’

Tweede lezing: Johannes 14, 27

Vrede laat Ik jullie na, mijn eigen vrede geef Ik jullie, een andere dan de wereld te bieden heeft. Je moet je dus niet zo laten verontrusten en de moed niet verliezen.

Overweging

We lazen hier van een ruzie in het klein om een plek, zoals ook wij die wel kennen, om de auto van de burens voor onze deur – en zelfs in de kerk wel eens.

Een plek: Is er wel een plek voor mij? Geef ik de ander wel een plek?

Grond: Wat is de grond van mijn bestaan? Wie geen grond meer onder de voeten heeft, die vlucht. We zien het om ons heen.

De bijbel geeft ons niet meteen antwoorden, wel suggesties, zoals we in het evangelie van Johannes lezen. Jezus geeft ons vrede, maar niet volgens de wetten van deze wereld.

Het eerste voorstel van koning Achab lijkt redelijk – in zijn ogen, maar niet in de ogen van God. Het is immers gedaan uit hebzucht, met gebruik van macht, uit machtslust. Hier heerst het recht van de sterkste. Om zo iemand heen staan de mensen die het laten gebeuren – zijn vrouw Izebel weet wel wat haar te doen staat – en de slachtoffers ervan. Waar kies je voor?

Buurman Nabot wist het wel: hij koos voor de grond van zijn voorouders, zijn erfdeel. Daarvan is hij niet de eigenaar, maar de beheerder. ‘De Heer verhoede dat ik het erfdeel van mijn vaders aan u afsta.’

Ook wij erven en beheren een stukje aarde, zo is onze roeping als mens, ieder op zijn plek. De wijngaard staat dan symbool voor ons welzijn. Maar ‘beheren’ is niet: er een hek om bouwen, wat wij nu zien gebeuren.

In het land van Achab regeert de sterkste. Er is slechts schijnbaar vrede, namelijk de vrede “zoals de wereld die te bieden heeft”. Deze koning is niet gunnend maar heersend. Izebel gebruikt de godsdienst om haar zin te krijgen: onrechtvaardig; erger nog: door een moord.

God doet niets: de verantwoordelijkheid voor het beheren ligt primair bij de mens. God grijpt pas in als Achab de wijngaard betreedt – via een mens, de profeet Elia. Achab verstaat die taal, dat Woord ‘Zo spreekt de Heer’. Hij keert om, bekeert zich. Dan komt God hem tegemoet, maar niet zijn koningshuis, dat een verziekt systeem geworden was.

Dit zien wij ook om ons heen – of anders zien de vluchtelingen het wel. Wat kiezen wij?

De zegen: de ‘zegen van onrust’ van Franciscus

Moge God ons zegenen met onrust
over gemakkelijke antwoorden,
halve waarheden en oppervlakkige relaties.

Moge God ons zegenen met boosheid
over onrecht, onder drukking en uitbuiting van mensen,
zodat wij werken voor rechtvaardigheid, vrijheid en vrede.

Moge God ons zegenen met tranen
om hen die lijden

aan pijn, verstoting, honger en oorlog,
zodat wij onze handen uitstrekken tot troost.

Moge God ons zegenen met zoveel dwaasheid
dat we geloven een verschil te kunnen maken in deze wereld,
zodat we doen waarvan anderen zeggen dat het onmogelijk is.
Amen.

↑ De tamboor heeft veel ringen.

← De tamboor bij de Paaskaars.